

PROV. BESTUUR VAN DRENTHE
No.: <u>2007010704</u>
Ingek.: <u>28 AUG 2007</u>
AFDELING <u>CW</u>
TE BEH. DOOR:
DWS: <u>01</u> G.AFD.: <u>23-10-2007</u>

p/a Rietdekker 7, 9301 BC Roden, Tel. 050-8505330

Provinciale Staten Drenthe
Westerbrink 1
Postbus 122
9400 AC Assen

Datum: 27 augustus 2007.
Betreft: subsidieverzoek

Geacht bestuur,

Gelukkig oud worden, dat willen we allemaal. Maar dat gaat niet vanzelf. Daar is inzet van ieder voor zich voor nodig en de goede omstandigheden. In Noordenveld hebben we daarvoor een prachtig project bedacht!

Met name wanneer de ouder wordende mens zich minder goed kan redden en meer afhankelijk wordt van (zorg) instellingen blijkt dat het gelukkig zijn afneemt. Onderzocht is* hoe dat komt en een zeer belangrijk aspect blijkt de benadering, houding en cultuur van de organisaties. Te vaak nog worden de 'klanten' als object gezien. Met de beste bedoelingen worden zingevende levensdoelen van de klant afgenomen, wordt afhankelijkheid versterkt en de klant onvoldoende aangesproken op haar mogelijkheden. In Rotterdam, bij de stichting Humanitas zijn goede resultaten geboekt met een andere benadering, verwoord in de zogenaamde JA-cultuur. Daarin staan een aantal kernwaarden centraal: spreek mensen en hun omgeving aan op eigen kunnen en eigen verantwoordelijkheid en heb een positieve basishouding. Resultaat is een gelukkiger klant en een effectievere inzet van middelen!

In Noordenveld is een unieke samenwerking ontstaan, waarin organisaties van diverse pluimage de JA-cultuur in Noordenveld willen introduceren.

De samenwerking op dit gebied is naast uniek ook vooral nodig; zeker op het platteland. Maar samenwerking komt niet vanzelf. Daarvoor is extra aansturing en begeleiding nodig die wij in handen willen geven van een functionaris, die een bindende rol gaat spelen in het proces.

* Prof.dr. H.M Becker: De **ja-cultuur** als instrument voor humanisering van de zorg

De kosten van de pilot komen met name voort uit de salariskosten van de functionaris. De functionaris komt in dienst van de welzijninstelling, ook om het belang van de welzijnscomponent te benadrukken. De kosten bedragen voor twee jaar € 41.000. Van u vragen we een totale bijdrage van € 9000. Naast dat we een beroep doen op een bijdrage van de provincie en de gemeente, dragen de deelnemende organisatie ook zelf bij.

Het resultaat over twee jaar is een verzorgingshuis met een uitgebreide wijkfunctie waarin toetsbaar wordt gewerkt volgens de JA-cultuur. Zeer belangrijk onderdeel van de pilot is de overdraagbaarheid. We willen het hier zeker niet bij laten en willen de opgedane ervaringen en de gehanteerde methodiek beschrijven en zodanig dat deze op andere plekken in Noordenveld en de provincie Drenthe bruikbaar is. Tijdens het tweejarige proces is voor die toepasbaarheid nadrukkelijk aandacht. In die tijd willen we zelfs al een start maken met andere projecten.

In bijgaand projectplan kunt u daar meer over lezen. In het ambtelijk vooroverleg hebben we gemeld dat we op 18 september een voorlichtingsavond hebben. Het zou erg mooi zijn als we voor die datum een positieve reactie van uw kant hebben ontvangen! U ontvangt voor die bijeenkomst nog een aparte uitnodiging.

Met vriendelijke groet,
Namens de werkgroep JA-cultuur,

Anne van Veen.

PROJECTPLAN JA-CULTUUR

INHOUD

- Inleiding
- PROJECTPLAN JA-CULTUUR
- Bijlage-1: Pilotproject JA-cultuur: "Plaza-de Hullen"
- Bijlage-2: nadere toelichting kernwaarden
- Bijlage-3: JA-merk
- Bijlage-4: Dekkingsplan

INLEIDING

Missie

Vertegenwoordigers van organisaties in de gemeente Noordenveld en van de lokale politiek bezochten april 2006 het Humanitas-Akropolis-complex in Rotterdam.

Geïnspireerd door dit bezoek ontstond de behoefte om met elkaar te werken aan het verbeteren van bestaande en het realiseren van nieuwe voorzieningen voor ouderen (55+) in de gemeente Noordenveld op basis van de Becker-filosofie en de JAcultuur. Zij vormden hiertoe de Werkgroep JA-cultuur.

Visie

De visie van de Stichting Humanitas Rotterdam op levensloopbestendig wonen is een integrale visie op het leven van mensen, zowel het wonen, het welzijn (leuke dingen in het leven) als de eventuele zorg hebben een plaats in deze visie. In zijn boek 'Levenskunst op leeftijd'¹ beschrijft prof. dr. H.M. Becker een systeem met vier kernwaarden:

- de eigen regie;
- de eigen activiteit ('use it or lose it');
- een 'extended family-aanpak';
- een positieve basishouding (JA-cultuur).

Zie Bijlage 2 voor een nadere toelichting van deze kernwaarden.

Ondertussen is de term levensloopbestendig wonen ingeburgerd geraakt, maar er zijn veel definities en varianten. In deze projectbeschrijving wordt met levensloopbestendig wonen de combinatie van wonen, zorg en welzijn bedoeld, die de Stichting Humanitas Rotterdam heeft ontwikkeld en tot bloei heeft gebracht. De definities die elders in het land (onder meer door het ministerie van VROM) opgesteld zijn, zijn gericht op de vormgeving van alleen de woning en gaan in veel opzichten minder ver dan wat de Stichting Humanitas Rotterdam onder levensloopbestendig wonen verstaat. Deze definities spelen geen rol in deze projectbeschrijving.

Werkgroep JA-cultuur

In de Werkgroep JA-cultuur zijn organisaties vertegenwoordigd, die werkzaam zijn op het terrein van wonen, zorg en welzijn voor ouderen in de gemeente Noordenveld. April 2007 betreffen dit de gemeente Noordenveld, Interzorg, Icare, Woonborg, WiN, Humanitas Noordenveld, Steunpunt vrijwilligers, SWON (Samenwerkende Ouderenbonden Noordenveld), Bewonersinitiatief Nietap en enkele personen op persoonlijke titel. Het draagvlak van de Werkgroep JA-cultuur wordt op dit moment ontleend aan deze organisaties.

Doelstelling

De Werkgroep JA-cultuur stelt zich tot doel: het bevorderen van de kwaliteit van wonen, welzijn en zorg voor ouderen (55+) in de gemeente Noordenveld.

---

¹ 2006 – vijfde druk

Werkwijze

De Werkgroep JA-cultuur wil werken op basis van de Becker-filosofie en conform de visie en aanpak van de JA-cultuur. De deelnemers onderschrijven deze uitgangspunten.

Vorbereidende activiteiten

Bovenstaande visie wil de Werkgroep JA-cultuur niet alleen vormgeven in door de Werkgroep JA-cultuur te ontwikkelen activiteiten en projecten, maar wil zij zelf ook praktiseren in haar eigen overlegvoering.

Met behulp van een attitudetrainer ontwikkelde de Werkgroep JA-cultuur in 2006 een hierop aansluitende **overlegmethodiek**, die gepaard gaat met een cultuurveranderingsproces voor de deelnemers aan dit overleg. De leden van de Werkgroep JA-cultuur ervaren in de praktijk de effectiviteit van deze aanpak, die het mogelijk maakt elkaars creativiteit en positieve energie optimaal te benutten.

In 2007 is de Werkgroep JA-cultuur gestart met het formuleren van een eerste versie van een zogenaamd "**JA-merk**", een "checklist" met criteria, die als uitgangspunt en/of "pakket-van-eisen" kan dienen in overleg met derden bij het verwezenlijken van haar plannen.
(zie bijlage 3)

De Werkgroep JA-cultuur wil haar visie en werkwijze vervolgens concretiseren in meerdere projecten.

PROJECTPLAN JA-CULTUUR

Projectomschrijving

Door middel van het initiatief nemen, dan wel meewerken aan meerdere projecten, de samenwerking bevorderen tussen relevante organisaties ten behoeve van een geïntegreerde aanpak van wonen, welzijn en zorg voor ouderen (55+) in de gemeente Noordenveld.

Doel

Het bevorderen van de kwaliteit van wonen, welzijn en zorg voor ouderen (55+) in de gemeente Noordenveld op basis van de principes van de Becker-filosofie en de JA-cultuur.

Werkplan

De Werkgroep JA-cultuur wil haar visie en werkwijze concretiseren in meerdere projecten. Overweging bij de keuze van de projecten is dat ze zich richten op voorzieningen,

- waarbij de principes van wonen, zorg en welzijn voor ouderen toegepast kunnen worden,
- waarbij op diverse vlakken van het werkveld ingestoken kan worden,
- die zich in verschillende fasen van ontwikkeling bevinden.

Drie projecten voldoen op dit moment aan deze vereisten, tw:

- Project Vasaliscomplex: Dit betreft een bestaande woonvoorziening met enkele locaties voor zorgaanbieders, waarbij verder invulling tav zorg en welzijn ontbreekt.
- Project Plaza-de Hullen: De bouwplannen zijn ontwikkeld, maar onduidelijk is in hoeverre rekenschap daarbij is gehouden met het welzijnsaspect van de (toekomstige)bewoners.
- Project Helterbult: De bouwplannen zijn ontwikkeld, maar onduidelijk is in hoeverre rekenschap daarbij is gehouden met het zorg- en welzijnsaspect van de toekomstige bewoners. Eveneens is onduidelijk in hoeverre er verschillen of overeenkomsten zijn met de principes van levensloopbestendige woningen volgens de criteria van de Becker-filosofie.

De Werkgroep JA-cultuur wil in eerste instantie zich inzetten voor het ontwikkelen van een pilotproject. Daarbij is de keus gevallen op het meewerken aan **project Plaza-de Hullen** (zie bijlage 1) en het uitdragen van de JA-cultuur hierbij.

Organisatie

In de reeds bestaande Werkgroep JA-cultuur zijn organisaties vertegenwoordigd, die werkzaam zijn op het terrein van wonen, zorg en welzijn voor ouderen in de gemeente Noordenveld. Met deze organisaties zal een **convenant** worden afgesloten, waarin de deelnemende organisaties de doelstelling van het Project JA-cultuur onderschrijven en de intentie uitspreken met elkaar samen te willen op basis van de Becker-filosofie en conform de visie en aanpak van de JA-cultuur.

De Werkgroep JA-cultuur zal met name belast zijn met de ontwikkelingsfunctie en zal fungeren als 'denktank'. De Werkgroep JA-cultuur zal daarbij worden ondersteund door een nog aan te stellen functionaris JA-cultuur. Deze functionaris zal organiek aangehangen worden bij een van de deelnemende organisaties, te weten WiN (Stichting Welzijn in

Noordenveld). Een agendacommissie bereidt samen met de functionaris JA-cultuur de vergaderingen voor.

Het pilotproject zal worden ontwikkeld door de Werkgroep JA-cultuur in samenwerking met de betreffende organisaties. De Werkgroep JA-cultuur vormt hiertoe een projectgroep. Deze constructie zal eveneens worden gevolgd met volgende te ontwikkelen projecten.

Functionaris JA-cultuur m/v

De functionaris JA-cultuur zal tot taak hebben:

- het vertalen van missie en visie van de Werkgroep JA-cultuur bij de ontwikkeling van haar activiteiten,
- het vertalen van missie en visie van de Werkgroep JA-cultuur naar andere overlegsituaties,
- het ondersteunen van de Agendacommissie van de Werkgroep JA-cultuur.
- het voeren van het secretariaat van de Werkgroep JA-cultuur.
- het ondersteunen van de voorzitters van projectgroepen van de Werkgroep JA-cultuur*,

Bij het functieprofiel van deze functionaris wordt gedacht aan:

- minimaal HBO-werk- en denkniveau,
- het kunnen onderschrijven van de missie en visie van de Werkgroep JA-cultuur,
- beschikken over deskundigheid op een of meerdere terreinen van wonen, zorg en welzijn,
- aantoonbare ervaring in onderhandelingsituaties,
- ervaring als projectontwikkelaar, projectcoördinator of projectleider,
- bij voorkeur management ervaring.

Op grond van de taakomschrijving en het werkplan is voor de eerste periode van 12 maanden beschikbaarheid van 8 uur per week gewenst.

* toelichting: De functie-uren en daarbij behorende kosten voor de ondersteuning van de voorzitters van de projectgroepen van de Werkgroep JA-cultuur, zal worden opgenomen in de dekkingsplannen van die projecten. (Zie bijlage 4, deel 1)

Tijdspad

09-2007 tot 10-2007 : afsluiten convenant met de deelnemende organisaties

05-2007 tot 10-2007 : fondswerving

10-2007 tot 11-2007 : werven en aanstellen Functionaris JA-cultuur

10-2007 tot 10-2009 : ontwikkelen project Plaza-de Hullen

Samenvatting

Het project JA-cultuur is in opzet en doelstelling uniek te noemen. Het is uniek om zoveel organisaties, die ieder hun eigen product ontwikkelen voor dezelfde doelgroep, bijeen te brengen en uit te nodigen tot samenwerking te komen.

De ervaring van de Stichting Humanitas Rotterdam leert, dat de afstemming van de verschillende producten op het terrein van wonen, zorg en welzijn leidt tot grotere efficiency en bovendien tot een hogere mate van welbevinden van de doelgroep. Daarom is het voor de deelnemende organisaties participatie aan de Werkgroep JA-cultuur en haar projecten mede interessant.

Het is uniek, dat deze ervaring als uitgangspunt gepresenteerd wordt aan de verschillende relevante organisaties in het zelfde werkgebied en op basis daarvan gewerkt wordt aan het leggen van dwarsverbanden.

Het is uniek om organisaties om deze redenen uit te dagen over de schuttingen van hun organisatiebelang te kijken.

Bijlage-1: Pilotproject JA-cultuur: “Plaza-de Hullen”

Situatieschets

In het hart van de toekomstige woonservicezone rond zorgcentrum de Hullen te Roden, wordt een ontmoetingscentrum gerealiseerd als ontmoetingspunt voor bewoners van woonservicezone de Hullen met een café/restaurant, een serviceloket, een winkel en diverse andere voorzieningen i.o.m. bewoners en burens. Afronding project: 2008/2009.

Specifieke projectomschrijving

De bouwplannen voor Plaza-de Hullen zijn ontwikkeld en de financiën daarvoor zijn rond, maar onduidelijk is nog hoe deze plannen zich verhouden met het totale ontwikkelingsplan van de Hullen en de omgeving in de komende jaren. Ook is nog onduidelijk in hoeverre daarbij rekening is gehouden met het welzijnsaspect van de (toekomstige)bewoners. Een en ander verlangt nog nader onderzoek en invulling.

Doel

Het concretiseren van visie en werkwijze op basis van de principes van de Becker-filosofie en de JA-cultuur in het kader van het bevorderen van de kwaliteit van wonen, welzijn en zorg voor ouderen (55+), binnen de plannen van Plaza-de Hullen.

Organisatie en samenstelling projectgroep

Het pilotproject zal worden ontwikkeld in samenwerking met de betreffende organisaties. Ten behoeve van de projectontwikkeling wordt een projectgroep samengesteld.

De projectgroep zal kunnen worden gevormd uit vertegenwoordigers van Interzorg, gemeente Noordenveld, Woonzorg Nederland, Woonborg, Icare, WiN, cliëntenraad van de Hullen, Humanitas Noordenveld en het WMO-platform.

De projectgroep staat onder voorzitterschap van de zorgmanager van de Hullen. De voorzitter zal worden ondersteund door de functionaris JA-cultuur. De functionaris JA-cultuur draagt zorg voor de terugkoppeling naar de Werkgroep JA-cultuur. Op grond van de taakomschrijving en het werkplan is beschikbaarheid van de functionaris JA-cultuur van 8 uur per week gewenst.

Werkplan

Door middel van een enquête onder interne cliënten van de Hullen, buurtbewoners en 55plussers in Roden zullen wensen en ideeën worden geïnventariseerd. De principes van de Becker-filosofie en de JA-cultuur zullen bij voortduring uitgangspunt zijn bij het onderzoek, het verwerken van de uitkomsten en het verder vormgeven van de plannen.

Tijdspad

Er zal een gefaseerde aanpak worden nagestreefd.

- 10-2007 : samenstellen projectgroep en afsluiten convenant met participerende organisaties
- 10-2007 tot 12-2007 : uitvoeren en verwerken enquête
- 12-2007 : presentatie van de nader uitgewerkte inhoud van het pilotproject
- 12-2007 tot 02-2008 : het realiseren van een 7-daagse restaurantfunctie voor cliënten en buurtbewoners
- 12-2007 tot 02-2008 : het realiseren van een verenigingsvorm voor het ontwikkelen en uitvoeren van activiteiten voor cliënten van de Hullen en buurtbewoners samen.
- 02-2008 tot 10-2009 : uitvoering van de volgende fasen van het pilotproject

Dekkingsplan: zie bijlage-4, deel 2

Bijlage-2: nadere toelichting van de vier kernwaarden

Eigen regie en activiteit

De nadruk die gelegd wordt op de positieve, activerende, effecten van zelfwerkzaamheid van de cliënten en familie onder de motto's 'je moet in principe niet voor mensen zorgen, je moet zorgen dat ze voor zichzelf kunnen en willen zorgen', 'te veel zorg is erger dan te weinig zorg', *use it or lose it* is daarbij zeer opvallend. De Stichting Humanitas Rotterdam probeert hierbij haar organisatie zo in te richten dat de cliënten via eigen regie en eigen werkzaamheid, zelfs met handicaps, een gelukkig leven kunnen leiden. De positieve effecten behelzen niet alleen biologisch minder achteruitgang, maar zijn ook psychologisch, sociologisch en economisch te duiden. Als cliënten zelf iets doen, levert dit eigenwaarde op en iets om over te praten. Bijna altijd wordt het sociale netwerk erdoor versterkt. Maar ook economisch heeft *use it or lose it* een enorme impact: alles wat de cliënt of zijn partner doet hoeft de Stichting Humanitas Rotterdam niet te doen.

Extended family

Het levensloopbestendig wonen van de Stichting Humanitas Rotterdam dient gedragen en voortdurend interactief aangepast, beleefd en weer aangepast te worden door alle belangengroeperingen: cliënten, medewerkers, vrijwilligers en familie. Er ontstaat hier een geheel, de Humanitas Extended Family genaamd, dat via visie en belangen aan elkaar gekoppeld wordt. De extended family breidt zich uit door gelijkgestemde vrienden en familie 'aan te brengen'. Dit is zeer belangrijk voor de omgang op voet van gelijkwaardigheid, het aanboren van al het potentieel aan (ervarings)deskundigheid, het bieden van een ambiance als voedingsbodem voor geluk en om aan cliënten, personeel en vrijwilligers te komen. Het is ook het kader waarin de kernwaarden *use it or lose it* en JA-cultuur kunnen gedijen.

JA-cultuur

Binnen het levensloopbestendig wonen van de Stichting Humanitas Rotterdam krijgt de JA-cultuur veel nadruk. Deze positieve manier van tegemoet treden gaat zo ver dat er eigenlijk in eerste instantie geen nee meer gezegd mag worden op vernieuwingsideeën of wensen van medewerkers, cliënten, familie en vrijwilligers. Dit stimuleert bewoners en familie, maar ook medewerkers en vrijwilligers, om zelf met voorstellen te komen en nog dingen zelf te doen. Het potentieel aan ervaringsdeskundigheid wordt zo ook optimaal benut. De JA-cultuur heeft een waaier van positieve invloeden: financieel voordeel, efficiency, openheid naar binnen en buiten, creativiteitsopwekking, politiek-strategisch, motto/sfeerbepaler, positief imago naar binnen en naar buiten, gemak bij onderhandelen en stimulator van *use it or lose it*. Tot de belangrijke voordelen behoort het goed aanboren van de ervaringen en deskundigheid van cliënten en familie. Uiteraard heeft alles zijn grenzen, ook de JA-cultuur: om ja te kunnen zeggen moet nee zeggen ook mogelijk zijn.

Deze basiswaarden geven tezamen, via alle betrokken belangengroepen (managers, cliënten, medewerkers, familie en vrijwilligers), richting aan de (zorg)organisatie.

Met de nadruk op eigen activiteiten, leuke initiatieven en dingen die wél mogelijk zijn, blijkt levensloopbestendig wonen de oplossing voor belangrijke problemen bij de organisatie van gezondheidszorg. Ouderen, partners en familie worden in een vrolijke omgeving, door een JA-cultuur aangedreven, op een speelse manier zélf actief en worden met hun

ervaringsdeskundigheid en inzet een grote en kosteloze steun voor de organisatie. Dit alles vindt plaats in een levensloopbestendige omgeving, dus in woningen, wooncomplex en omliggende wijk. Ook hier geeft prof. dr. Becker in zijn boek een samenvatting van. De plaats waar men verblijft is van groot belang. Het is bijna onmogelijk een gelukkig leven te hebben in een bed in een vierpersoonskamer, met als enige privacy om dit bed een gordijn, dat geuren en geluiden doorlaat. Ook een eenpersoonskamertje waar de cliënt de laatste jaren gescheiden van de partner moet leven, is niet geschikt. Wat volgens de Stichting Humanitas Rotterdam nodig is, zijn eigen appartementen die 'levensloopbestendig' moeten zijn, allerlei technische mogelijkheden hebben om, zelfs met handicaps, de overgebleven functies gewoon te kunnen blijven gebruiken. Om geen 'misère-eilanden' te krijgen, moet de bewoning daarbij gemengd zijn. Dit houdt in dat de luxueuze (een zeker comfort is geen luxe voor oudere mensen, maar een noodzaak) levensloopbestendige flatcomplexen een zekere omvang moeten hebben. Hier dienen zieke en gezonde mensen door elkaar te kunnen wonen, oud en jong, arm en rijk, allochtoon en autochtoon.

Om het welzijn te accentueren dienen de *cure* en *care* (fysiotherapie, logopedie, ergotherapie, verpleeghuisartsen, tandartsen) enigszins verborgen aanwezig te zijn. De vrolijke en activerende welzijnsdiensten (luxe restaurants, leestafels, internetcafés, bars, kapsalons, supermarkten, beautysalons, mogelijkheid van muziektherapie, geurtherapie, kindercrèches) dienen in de levensloopbestendige complexen van Humanitas de boventoon te voeren. Gebeurtenissen, voorwerpen, mensen en dieren die extra beleving brengen, die iets om over te praten geven anders dan de handicaps, zijn van het grootste belang. Op het vrolijke overdekte dorpsplein, vaak een atrium, gelardeerd met knuffeldieren, kunst, alcoholische drank ('a bottle a day keeps the doctor away') en muziekkuitvoeringen, dienen niet alleen de eigen cliënten actief bezig te zijn met bruiden, biljarten, eetfestijnen, internetten enzovoort maar ook mensen uit de omgeving. Het complex dient zowel voor de zorg als voor de dienstverlening een middelpunt te zijn van de wijk.

Deze visie is veel uitgebreider beschreven in het boek van prof. dr. H.M. Becker en op de website www.humanitas.nu. Van belang is dat de visie gevolgen heeft voor de gebouwde en de georganiseerde omgeving. De levensloopbestendige woningen, complexen en wijk zijn anders dan een 'gewone' omgeving. Maar ook de organisatie is anders. Vaak wordt vooral op de fysieke omgeving gefocust, terwijl het realiseren van een levensloopbestendige organisatie minstens even belangrijk is. Dit is vaak ook nog moeilijker te verwezenlijken.

Bijlage-3: JA-merk

Inleiding

De werkgroep JA-cultuur in de gemeente Noordenveld heeft een JA-merk samengesteld door de vier kernwaarden van Becker te vertalen naar een aantal praktijkitems die belangrijk zijn bij wonen welzijn en zorg voor ouderen.

Het JA-merk is een groeimodel en bedoeld als korte leidraad en check voor de toepassing van de Beckerfilosofie.

JA-merk

Doelstelling: het bevorderen van de kwaliteit van wonen, welzijn en zorg voor ouderen in de gemeente Noordenveld.

Inkadering en relatie tussen begrippen m.b.t. project levensloopbestendig wonen

	Genoemde / te noemen stellingen zijn:	Eigen Regie Zelf bepalen	Use it or... Zo mogelijk zelf doen.	Ext. Family Eigen netwerk	JA-cultuur Positieve basishouding	"Harde" criteria en randvoorwaarden
01	Positieve basishouding				x	
02	Zorg / verpleging op maat	x	x	x	x	
03	Samenhang wonen, zorg en welzijn	x		x		x
04	Gemixte samenstelling binnen en buiten (jong/oud etc.)			x		x
05	Huur/Koop			x		x
06	Geen witte jassen				x	x
07	De buurt betrekken			x		x
08	Van binnen naar buiten en van buiten naar binnen activeren.		x	x		x
09	Zelf doen	x	x			

10	Sfeer in gebouw / complex ("Er gebeurt iets" / "Er wordt geleefd")		x	x		x
11	Samenwerken met organisaties buiten			x		
12	Mogelijkheden tot het maken van eigen keuzes	x	x			
13	Zowel individuele als collectieve activiteiten/mogelijkheden	x	x	x		
14	Werkwijze personeel en vrijwilligers				x	x
15	Veiligheid				x	x
16	Mobiliteit	x	x	x		x
17	Communicatie	x	x	x	x	

Toelichting

1. **Positieve basishouding**
Treedt met een positieve, activerende instelling mensen tegemoet en gaat positief in op hun wensen.
2. **Zorg/verpleging op maat**
De bewoner houdt zelf de regie. Zij bepaalt welke zorg zij wenst, in welke vorm en op welk tijdstip.
Datgene wat iemand zelf kan (en wil) doen, ook zelf laten doen, zodat de vaardigheden behouden blijven. (Use it or lose it)
Het principe is: niet voor mensen zorgen, maar zorgen dat ze voor zichzelf willen en kunnen zorgen.
Tot de extended family behoort iedereen die zich wil inzetten voor de bewoner.
3. **Samenhang wonen, zorg en welzijn**
De bewoner bepaalt zelf wat hem/ haar gelukkig maakt en handelt daarnaar.
Een complex dient zowel voor zorg als voor dienstverlening een middelpunt te zijn van de wijk/ buurt of het dorp.
4. **Gemixte samenstelling binnen en buiten**
De bewoning en de directe omgeving is gemengd, zodat een dynamisch geheel ontstaat. Ziek en gezond, jong en oud, rijk en arm, allochtoon en autochtoon. Door

grote diversiteit in de bewoners zijn op veel aspecten de zorgvrager en zorggever uitwisselbaar. De wisselwerking die ontstaat is nodig voor een goed functioneren van de extended family.

5. **Huur/koop**

Houdt rekening met zowel huurders als kopers, met uiteenlopende inkomensposities, met verschillende woonwensen, en verschillende gezinssamenstellingen of leefsituaties.

6. **Geen witte jassen**

De relatie tussen verzorging/verpleging en bewoners is zorgvriendelijk en bevordert de gelijkwaardigheid.

7. **De buurt betrekken**

Haal activiteiten van de buurt naar binnen zodat ook bewoners kunnen deelnemen. Betrek de buurtbewoners bij de activiteiten in het gebouw. Zij kunnen gebruik maken van de faciliteiten: bijvoorbeeld restaurant, bieb, winkels, café, kapper, pedicure, Internetcafé etc.

8. **Van binnen naar buiten en van buiten naar binnen activeren**

Stimuleer de deelname aan activiteiten buiten het ouderencomplex, bijvoorbeeld film, schouwburgbezoek, winkelen, familie bezoeken etc.

Haal de activiteiten als sport, kaarten, spel, cultuur, creatieve hobby's etc. naar binnen samen met de buurt/woonomgeving om integratie van jong en oud en de buurt/wijk te bevorderen. Zorg voor een goede bereikbaarheid en goed vervoer.

9. **Zelf doen**

De bewoner doet datgene wat hij/zij zelf kan doen en ook (wil) doen. Dit vanuit het besef: Use it or lose it. De bewoner staat actief in het leven en voert zo veel mogelijk zelf de regie.

10. **Sfeer in gebouw**

De uitstraling en sfeer in de directe woonomgeving is er één van activiteit en openheid. Er is beweging, veelkleurigheid en het is er gemoedelijk. Er wordt geleefd. Het is zo ingericht en opgezet dat het uitnodigt om dingen zelf te doen en/of om met anderen samen dingen te doen.

11. **Samenwerken met organisaties buiten**

Om de extended family te realiseren brengen bewoners hun eigen netwerk van familie, vrienden en kennissen in. Daarnaast is er ruime aandacht voor samenwerking met en inbreng van andere organisaties van buiten. Met name organisaties die zich beroepshalve of vanuit vrijwilligersoptiek bezighouden met wonen, welzijn en zorg.

12. **Mogelijkheden tot het maken van eigen keuzes**

Eigen regie en Use it or lose it vragen een omgeving en bovenal een organisatie en cultuur waarin dat niet alleen gerespecteerd wordt, maar ook gestimuleerd en gewaardeerd.

13. **Zowel individuele als collectieve activiteiten/mogelijkheden**
Mensen hebben op verschillende momenten verschillende behoeften en daar is ruimte voor. Bewoners worden gestimuleerd zo lang mogelijk zowel zelfstandig als gezamenlijk hun leven en onderdelen daarvan vorm te geven.
14. **Werkwijze personeel en vrijwilligers**
Medewerkers (betaalde en onbetaalde) werken vanuit de uitgangspunten van de JA-cultuur. Medewerkers worden in staat gesteld te werken op basis van de JA-cultuur (training, opleiding, aansturing).
15. **Veiligheid**
Erkenning van het belang van veiligheid.
Sociale veiligheid (ik ben niet alleen, men let op mij) met gevoel van geborgenheid en beschutting. De woning is levensloopbestendig en dus kunnen de mensen er blijven wonen, ook als de gezondheid slechter wordt.
Optimale beveiliging tegen en bij brand, inbraak, overlast, vandalisme en calamiteiten.
16. **Mobiliteit**
Maximale mogelijkheden zelfstandig en mobiel te zijn. Bewoners worden in staat gesteld eigen keuzes uit te voeren. Zij worden gestimuleerd optimaal mobiel te blijven en eigen kwaliteiten en mogelijkheden in te blijven zetten.
De omgeving wordt geactiveerd en ingezet om mobiliteit van de bewoners te optimaliseren.
Locatie en voorzieningen zijn zowel intern als van buiten maximaal bereikbaar.
Vanuit locatie zijn omgevingsvoorzieningen maximaal bereikbaar.
Het gebouw en de voorzieningen zijn zelfstandig te gebruiken.
17. **Communicatie**
Een goede communicatie is essentieel bij voortdurende interactie tussen bewoners, zorgverleners en vrijwilligers. Goede informatie verstrekken en bewoners in staat stellen een adequate actieve communicatie met de omgeving te onderhouden, welke past bij de wensen en behoeften (bijvoorbeeld alarmeringssysteem bij hulpvragen).

Bijlage-4: Dekkingsplan²

Deel 1: Dekkingsplan project JA-cultuur

Het tijdspad voor de eerste fase van ontwikkeling van het project JA-cultuur is uitgezet voor een periode van twee jaar. Onderstaande gegevens zijn weergegeven op jaarbasis.

Inkomsten (per jaar)

Gemeente Noordenveld	€ 2.500
Woonborg	€ 2.500
Woonzorg Nederland	€ 2.500
Interzorg	€ 2.500
Icare	€ 2.500
WiN	€ 2.500
Humanitas Noordenveld	€ pm
SWON (Samenwerkende Ouderenbonden Noordenveld)	€ pm
Steunpunt Vrijwilligers	€ pm
Provincie Drenthe	€ 4.500
totaal	€ 20.500

Uitgaven (per jaar)

JA-cultuur functionaris (8 uur p w) ³	€ 15.000
Organisatie en bureaunkosten	€ 5.000
Onvoorzien	€ 500
totaal	€ 20.500

Deel 2: Dekkingsplan Pilotproject JA-cultuur: "Plaza-de Hullen"⁴

Het tijdspad voor de ontwikkeling en realisering van het pilotproject belooft twee jaar. In het dekkingsplan zullen worden opgenomen de kosten van de ondersteuning van de voorzitter van het pilotproject door de functionaris JAcultuur.

Inkomsten (per jaar)

Gemeente Noordenveld	€ 2.500
Woonborg	€ 2.500
Woonzorg Nederland	€ 2.500
Interzorg	€ 2.500

² De Stichting WiN zal zorgdragen voor de financiële administratie.

³ Om doelmatigheidsredenen is gekozen voor bovenstaande verdeling van uren voor de functionaris. Naar gelang het verloop van de werkzaamheden zijn de uren uitwisselbaar.

⁴ Dekkingsplan Pilotproject JA-cultuur: "Plaza-de Hullen" is onder voorbehoud en zal nog nader worden ingevuld door de projectgroep.

Icare	€ 2.500
WiN	€ 2.500
Humanitas Noordenveld	€ pm
cliëntenraad van de Hullen	€ pm
WMO-platform	€ pm
Provincie Drenthe	€ 4.500

totaal	<u>€ 20.500</u>
--------	-----------------

Uitgaven (per jaar)

JA-cultuur functionaris (8 uur p w)	€ 15.000
Organisatie en bureaunkosten	€ 5.000
Onvoorzien	€ 500

totaal	<u>€ 20.500</u>
--------	-----------------